

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 11 Mayıs 2026

Sayı: 18965

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

44604

Aşağıda belirtilen sorularımın, Ticaret Bakanı Ömer Bolat tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.05.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

3 Mayıs 2026 tarihinde başta Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere bölgede meydana gelen yoğun yağış ve fırtına sonrası çok sayıda iş yeri, ticari işletme, küçük esnaf ve hizmet sektörü ciddi zarar görmüştür. Özellikle Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde işletmelerin camlarının kırıldığı, tabelalarının zarar gördüğü, su baskınları yaşandığı, malların kullanılamaz hale geldiği ve ticari faaliyetlerin durma noktasına geldiği görülmüştür.

Afet nedeniyle birçok esnaf günlerce ticari faaliyet yürütememiş, ürün kaybı yaşamış, elektrik ve iletişim kesintileri nedeniyle satış yapamamış, POS sistemleri ve dijital ödeme altyapıları çalışamaz hale gelmiştir. Yolların kapanması ve lojistik aksaklıklar nedeniyle ticaret zinciri zarar görmüş; özellikle küçük esnaf, günlük gelir kaybı nedeniyle ağır ekonomik mağduriyet yaşamıştır.

Öte yandan Birecik ilçesinde Fırat Nehri üzerinde faaliyet gösteren "Kebaphan" isimli işletmenin yerinden koparak sürüklenmesi, yalnızca bir işletme zararı değil; ticari güvenlik, kıyı işletmeciliği, denetim, afet hazırlığı ve kamu güvenliği bakımından da ciddi soru işaretleri doğurmuştur.

Afet sonrası işletmelerin yaşadığı zararların yalnızca anlık olmadığı açıktır. Ticaret hacmindeki düşüş, müşteri kaybı, turizm hareketliliğinin azalması, stok zararları, altyapı kesintileri ve borç yükü nedeniyle esnafın ekonomik etkileri uzun süre devam edecektir.

Anayasa'nın 5'inci maddesi Devlete kişilerin refahını ve ekonomik güvenliğini sağlama yükümlülüğü yüklemektedir. Kamu hizmetlerinin yetersizliği, altyapı eksiklikleri ve afet yönetimindeki sorunlar nedeniyle oluşan ekonomik zararların giderilmesi sosyal devlet ilkesinin gereğidir.

Ancak her büyük afet sonrası benzer mağduriyetlerin yaşanmasına rağmen esnafın zararlarının yeterince karşılanmadığı, küçük işletmelerin borç yükü altında bırakıldığı ve destek mekanizmalarının yetersiz kaldığı yönünde ciddi eleştiriler bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 3 Mayıs 2026 tarihinde meydana gelen afet nedeniyle Şanlıurfa ve Gaziantep'te zarar gören iş yeri ve ticari işletme sayısı kaçtır?
2. Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde zarar gören işletmelerin sektörlere göre dağılımı nedir?
3. Camları kırılan, tabelaları zarar gören, su baskını yaşayan veya ticari faaliyeti duran işletme sayısı kaçtır?

4. Afet nedeniyle oluşan toplam ticari zarar ve ekonomik kayıp ne kadardır?
5. Şanlıurfa ve Gaziantep'te afet nedeniyle meydana gelen ticaret hacmi kaybına ilişkin Bakanlığınızca bir etki analizi yapılmış mıdır?
6. Elektrik ve iletişim kesintileri nedeniyle POS cihazları, dijital ödeme sistemleri ve ticari altyapıları çalışmayan işletmelere ilişkin kayıt tutulmuş mudur?
7. Afet nedeniyle faaliyetini geçici olarak durdurmak zorunda kalan işletme sayısı kaçtır?
8. Küçük esnafın günlük gelir kayıpları ve stok zararlarına ilişkin herhangi bir zarar tespit çalışması yapılmış mıdır?
9. Afet nedeniyle zarar gören esnaf ve işletmelere yönelik hibe, faizsiz kredi, vergi erteleme, SGK primi erteleme veya kira desteği programı hazırlanmış mıdır?
10. Esnafın kamu bankaları, kredi kooperatifleri veya özel bankalara olan kredi borçlarının ertelenmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
11. Afet nedeniyle ekonomik faaliyetleri zarar gören işletmeler için "mücbir sebep" uygulaması değerlendirilecek midir?
12. Sigorta şirketleri tarafından afet nedeniyle zarar gören işletmeler için reddedilen veya geciktirilen hasar dosyası sayısı kaçtır?
13. Sigorta kapsamı dışında kalan küçük esnafın zararlarının karşılanmasına yönelik özel bir destek mekanizması planlanmakta mıdır?
14. Birecik'te Fırat Nehri üzerinde faaliyet gösteren "Kebaphan" isimli işletmenin yerinden koparak sürüklenmesine ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
15. Kebaphan olayında işletmenin ruhsat, güvenlik, kıyı kullanım ve afet dayanıklılığı bakımından gerekli denetimlerden geçirilip geçirilmediği araştırılmış mıdır?
16. Söz konusu olay nedeniyle oluşan ekonomik zarar ne kadardır?
17. Kebaphan olayında herhangi bir ihmal, denetim eksikliği veya kusur tespit edilmiş midir?
18. Şanlıurfa ve Gaziantep'te afet sonrası ticaretin yeniden canlandırılması amacıyla özel bir ekonomik destek veya bölgesel teşvik programı hazırlanmakta mıdır?
19. Afet nedeniyle zarar gören işletmelerin yeniden faaliyete geçebilmesi için düşük faizli veya faizsiz finansman desteği sağlanacak mıdır?

20. Altyapı eksiklikleri, yolların kapanması, iletişim kesintileri ve enerji sorunları nedeniyle ticari faaliyetleri zarar gören vatandaş ve işletmeler için herhangi bir tazmin mekanizması işletilecek midir?
21. Afet sırasında kamu hizmetlerindeki yetersizlikler nedeniyle oluşan ticari zararlar hakkında Bakanlığınızca bir sorumluluk değerlendirmesi yapılmış mıdır?
22. Şanlıurfa ve Gaziantep'te afetlere dayanıklı ticaret altyapısı oluşturulması amacıyla yeni bir kriz ve ekonomik dayanıklılık planı hazırlanmakta mıdır?
23. Bundan sonra benzer afetlerde küçük esnaf ve işletmelerin ekonomik olarak çökmesini önlemek amacıyla hangi somut ve takvimlendirilmiş tedbirler alınacaktır?
24. Afet sırasında altyapı, denetim, ruhsatlandırma ve kamu güvenliği bakımından ihmali bulunduğu değerlendirilen kamu görevlileri, işletmeler, yüklenici firmalar veya sorumlular hakkında herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır?
25. Özellikle işletmelerin zarar görmesine yol açan altyapı yetersizlikleri, drenaj eksiklikleri, denetim sorunları ve kamu hizmetindeki aksaklıklara ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir sorumluluk incelemesi yapılmış mıdır?
26. Afet nedeniyle zarar gören işletmelerin mağduriyetinde kamu kurumlarının hizmet kusuru bulunduğu yönündeki değerlendirmeler hakkında Bakanlığınızın hukuki değerlendirmesi nedir?
27. Kamu kurumlarının yükümlülüklerini gereği gibi yerine getirmemesi nedeniyle zarar gördüğü tespit edilen esnaf ve işletmelerin zararlarının tazmini için herhangi bir idari veya hukuki mekanizma işletilecek midir?